

Mistrz Majewski – niezwykły reżyser, pisarz, poeta i malarz

MAJEWSKI THE MASTER –
A REMARKABLE DIRECTOR,
WRITER, POET AND PAINTER

*Pochłonięty pisaniem powieści, wyłączyłem się z życia, rzeczywistości, telefonów i spotkań. Dzień w dzień zasiadałem na werandzie mojego hollywoodzkiego domu w cieniu eukaliptusów i pisałem. Ukończyłem pracę na trzydzieste ósme urodziny i nadałem powieści nowy tytuł: *Pielgrzymka do grobu Brigitte Bardot cudownej*.*

Lech Majewski *Oficjalne centrum świata*

*Being absorbed in writing a novel, I excluded myself from life, reality, phones and meetings. Day after day, I sat down on the veranda of my Hollywood house, in the shadow of eucalyptus and I wrote. I finished the work on my thirty eighth birthday and I gave a new title to the novel: *A pilgrimage to the grave of wonderful Brigitte Bardot*.*

Lech Majewski *The Official World Centre*

OKRES BUNTU I DOJRZEWANIA

Zapytany, czy już w dzieciństwie posiadał cechy lidera zdecydowanie zaprzeczył: *Skąd, wręcz odwrotnie, bo byłem buntownikiem*. Przeżycia z dzieciństwa odnajdziemy w jego twórczości, jedno ze zdarzeń zobaczymy w najnowszym filmie *Brigitte Bardot cudowna*, który realizuje w Katowicach. Scenariusz do filmu stworzył właśnie z powieści, powstanie

THE PERIOD OF REBELLION AND GROWING UP

When asked whether in his childhood he already had leadership qualities, he denied firmly: *No, quite opposite, because I was a rebel*. We can find his childhood experiences in his works, one of them will be shown in the recent film *The Wonderful Brigitte Bardot*, which he has been making in Katowice. The scenario to this film was based on the novel,

której opisał powyżej. Uważa ją za najważniejszą w swojej twórczość i rozlicza w niej swoje dzieciństwo i młodość.

Scena w szkole z portretem Gomułki realistycznie oddaje zdarzenie i ukazuje klimat tamtych czasów - *Chtopak wyciągnął z tornistra zgniłą gruszkę* - wyjaśnia Lech Majewski - *rzucił w kolegę, ale trafiła w portret Gomułki. Zdarzenie nie było aktem politycznym, a wywołało w szkole prawdziwy terror. Dzieci z obecnego planu filmowego zupełnie nie rozumiały konsekwencji, jakie spadły wówczas na ich rówieśników.*

Młodzieńcze pragnienie wejścia w magiczny świat sztuki realizował malując obrazy, pisząc wiersze. Wraz z Andrzejem Hudziakiem, dziś już nieżyjącym, założyli w liceum „Teatr Jednego Momentu”- *Andrzej był wielkim aktorem, grał w wielu filmach, był ulubionym aktorem Krystiana Lupy i został czołowym aktorem Teatru Starego w Krakowie.*

Pierwszą wystawę obrazów Lech Majewski miał w wieku 15 lat w starym katowickim Empiku. Ciągnęło go do sztuki, jeszcze jako uczeń szkoły podstawowej zaprzyjaźnił się z sąsiadem z góry – studentem Akademii Sztuk Pięknych. - *Dużo z nim rozmawiałem, zacząłem malować i stąd ta wczesna wystawa. Pamiętam też, że zrobiłem plakat „Olimpiada w Meksyku”, miałem wtedy 14 lat i wygrałem ogólnopolski konkurs. Wtedy też rozpoczął publikować wiersze w Poezji, Kulturze czy Radarze.*

- *Wiersze i malarstwo były podstawą mojego rozwoju artystycznego* – wyjaśnia Mistrz. - *Zdałem na Akademię Sztuk Pięknych i niemal równocześnie do Szkoły Filmowej w Łodzi i tam zostałem. Trafiłem pod skrzydła wielkiego polskiego reżysera Wojciecha Hasa, który był moim opiekunem artystycznym.*

W wieku 22 lat opublikował pierwszy tom poetycki *Baśnie z tysiąca nocy i jednego miasta*. Rok później napisał scenariusz i wyreżyserował film *Rycerz*. Wielotorowość form twórczości zapoczątkowana w młodości, dała mu szerszą perspektywę i uczyniła jego dzieła unikatowymi, co zaowocowało zauważeniem go i zaproszeniem jesienią 1981 roku do Cambridge.

the writing of which he described as above. He thinks it is the most important novel among his works and he touches his childhood and youth in it. The scene at school with the portrait of Gomułka presents realistically the event and shows the atmosphere of those times – *The boy took out of his schoolbag a rotten pear* – explains Lech Majewski – *he threw it at his colleague, but it hit the portrait of Gomułka. This event wasn't a political act, but it caused a real terror at school. Children at the film set completely didn't understand the consequences that their peer at those time suffered.*

He realized his youthful desire to enter the magical world of art by writing poems. Together with Andrzej Hudziak, no longer alive, they started in high school “The Theater of One Moment” – *Andrzej was a great actor, he starred many films, he was the favourite actor of Krystian Lupa and he became the leading actor of The Old Theater in Kraków.*

Lech Majewski had his first exhibition of paintings when he was 15, in an old Empik bookstore in Katowice. He was attracted by arts, when he was a pupil of primary school, he made friends with the neighbour from upstairs – a student of the Academy of Fine Arts – *I talked a lot to him, I started painting and so I had that exhibition early. I also remember that I made a poster “The Olympics in Mexico”, I was 14 then, and I won the national competition.* Then he also started publishing his poems in *Poems, Culture or Radar*. - *Poems and painting were basic for my artistic development* – explains the Master. – *I was admitted to the Academy of Fine Arts and almost at the same time to the National Film School in Łódź and I stayed there. I was looked after by the great Polish director Wojciech Has, who was my artistic mentor.*

At the age of 22 he published the first volume of poems *Fairy Tales of the Thousand Nights and One city*. A year later, he wrote the scenario and directed the film *The Knight*. Various directions of artistic work started in the young ages, gave him a broader perspective and made his works unique, thanks to which he was noticed and invited to Cambridge in 1981.

EMIGRATION INTO GREAT ARTS

In England he directed on the Thame quite a famous play *Odyssey* based on Homer, which made the American film producer, Michael Hausman, invite him to work in the United States. In the USA Lech Majewski directed *Flight of the Spruce Goose*, *The Rio Prisoner* and *Gospel According To Harry*, and in 1995 he produced *Basquiat*, the cult film for everyone interested in art. The Master Majewski discovered Basquiat to us much over two decades before the currently offered commercial items, like socks with pieces of his paintings.

Living in a foreign country, let him make productions according to his own artistic visions, co-create the world known films and get experience in production – *America gave me a lot, it taught me a simple way of communication, brief and concise. I see differences between the Anglo-Saxon culture in American form and the Polish one* – says Lech Majew-

EMIGRACJA W WIELKĄ SZTUKĘ

W Anglii wyreżyserował na Tamizie głośny spektakl *Odyseja* według Homera, który skłonił amerykańskiego producenta filmowego, Michaela Hausmana, do zaproszenia go do współpracy w Stanach Zjednoczonych. W USA Lech Majewski zrealizował jako reżyser *Lot świerkowej gęsi*, *Więźnia Rio* oraz *Ewangelię wg Harry'go*, a w 1995 wyprodukował *Basquiat - Taniec ze śmiercią*, kultowy film dla wszystkich zainteresowanych sztuką. Mistrz Majewski odkrył Basquiata dla nas grubo ponad dwie dekady przed dzisiejszą komercją, która oferuje nam skarpetki z fragmentami jego obrazów.

Pobyt na emigracji pozwolił mu realizować produkcje według własnych założeń artystycznych, współtworzyć światowe kino i nabrać doświadczenia producenckiego - *Dużo dała mi Ameryka, chociażby nauczyła prostego komunikowania się, uproszczonego, lapidarnego. Widzę różnice między kulturą anglosaską w wydaniu amerykańskim a polską* – zauważa Lech Majewski. - *Tu sporo wypowiedzi jest zachachmęcone, mnóstwo słów nic nieznaczących: „jak gdyby, bynajmniej, a tak w ogóle, chciałbym powiedzieć, sądzę, że, w mojej opinii, jakkolwiek by nie mówić”, i tak można mówić nic nie mówiąc. Pewnie wynika to z tradycji niewoli w Polsce, że przez tyle lat trzeba było się kryć z prawdziwymi myślami oraz intencjami, bo za same słowa mogła polecieć głowa. Natomiast w rozmowie z Amerykanami istnieje wręcz telegraficzna lapidarność. Wspominam czas, kiedy wykładałem scenopisarstwo na Uniwersytecie w Yale w okresie, kiedy wykładało na nim 16 noblistów z różnych dziedzin. Chodziłem wtedy na ich wykłady i mogę powiedzieć o jednej charakterystycznej cesze: mówili prostym językiem, umieli w piękny, komunikatywny sposób przekazać skomplikowane tematy tak, że dziecko by zrozumiało.*

ski. – *Here a lot of expressions are contrived, many words are meaningless: “as if, by no means, and in general, I would like to say, I think that in my opinion, no matter what we say”, and you could talk this way without saying anything. I am sure it comes from the tradition of servitude in Poland, where for so many years you had to hide the true thoughts and intentions, because for words themselves you could lose your head. Whereas in a conversation with the Americans, there is a telegraphic conciseness. I remember the times when I gave lectures on scenario writing at the University in Yale in the period when 16 Noble Prize winners of various fields were teaching there. I attended their lectures and now I may say about one characteristic quality: they spoke a simple language, they knew how to present complex subjects in a simple and communicative way, so that a child would understand.*

THE CULT ARTS

- *I walk blindfolded through the dark and I tell about what I see and feel, what I love. Nothing is planned, because in life there is a bit more chaos than plans. This process reminds me of a tree growth – explains the director. – A certain expert of my artistic work said that all my works are created from seeds planted in the early poems. He wrote that idea in a doctoral dissertation and I must admit that it seems right. A tree doesn't think what to do, but it does what is written in its genetic code. A huge tree has its destiny written in a tiny seed. And this relates to both material and spiritual things.*

The Master is often surprised by popularity of his artworks in distant places around the world. In Japan there are six fan clubs of Lech Majewski. He is invited to film festivals in

KULTOWA TWÓRCZOŚĆ

Idę po omacku przez ciemność i opowiadam o tym, co widzę i co czuję, co kocham.

Nic nie jest zaplanowane, bo w życiu jest trochę więcej chaosu niż planów. Proces ten przypomina rozwój drzewa - tłumaczy reżyser. - Pewien znawca mojej twórczości powiedział, że wszystkie moje realizacje powstają z ziaren zasadzonych we wczesnych wierszach. Tezę tę zawarł w swojej rozprawie doktorskiej i muszę przyznać, że coś w tym jest. Drzewo nie myśli, co ma zrobić, tylko robi to, co jest zapisane w jego kodzie genetycznym. Ogromne drzewo swoje przeznaczenie ma zapisane w małym ziarnie. I dotyczy to spraw zarówno materialnych, jak i duchowych.

Mistrz często jest zaskakiwany popularnością swojej twórczości w odległych miejscach świata. W Japonii działa sześć fanklubów Lecha Majewskiego. W Ameryce Południowej bywa jako gość honorowy na festiwalach filmowych. Na miejscu dowiaduje się, że młodzi filmowcy południowo-amerykańscy świetnie znają jego twórczość, która stała się dla nich kinem kultowym od czasu, gdy była prezentowana w tamtejszej telewizji. Był też kilka razy w Iranie, w Teheranie, gdzie jego filmy traktowane są z niebywałą atencją. Na Polskim rynku filmu, sztuki i literatury często twórca musi zostać doceniony w świecie, by zarządcy i mecenas sztuki - bez obaw, o wychylenie się z szeregu - mogli zaprezentować jego twórczość szerszej publiczności. W Polsce Lech Majewski jest podziwiany, a jego dokonania uzyskały status kultowy, bowiem wrażliwy jest ten, kto do grona jego fanów należy.

Joanna Sorn-Gara

South America as the guest of honor. There he finds out that young, south American film-makers know his works very well, which has become the cult cinema to them the moment it was broadcast on television there. He also was a few times in Iran, in Teheran, where his films are given unusual attention. On the Polish market of films, arts and literature, the author must be appreciated in the world first, so that the arts managers and sponsors – without being afraid of getting out of line – could present his or her works to a greater audience. In Poland, Lech Majewski is admired, and his achievements have become cult art, because the one who belongs to his fans, is sensitive.

Lech Majewski - Malarz, poeta, prozaik, reżyser. Urodzony w Katowicach, od 1981 pracuje przede wszystkim za granicą. Studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych. Absolwent Wydziału Reżyserii PWSFTViT w Łodzi. Jego filmy, m. in.: „Rycerz”, „Wojaczek”, „Angelus”, „Ogród rozkoszy ziemskich”, „Młyn i Krzyż” oraz „Onirica” prezentowane były na festiwalach filmowych m.in. w Cannes, Wenecji, Berlinie, Toronto, Rzymie, Nowym Jorku, Rio de Janeiro, Londynie, Barcelonie, Jeruzalem i Montrealu, zdobywając wiele nagród.

Jego wideoarty, fotografie i rzeźby pokazywało wiele muzeów i galerii świata. W 2006 roku nowojorskie Museum of Modern Art uhonorowało jego twórczość organizacją indywidualnej retrospektywy, a rok później instalacja „KrewPoety” stała się częścią 52. Biennale w Wenecji. Kolejny cykl wideoartów pt. „Bruegel Suite” był wystawiany w Luwrze, Tel Aviv Museum of Art, National Gallery w Londynie, Prado w Madrycie, w Muzeum Narodowym w Krakowie oraz na 54. weneckim Biennale. Najnowszy cykl „Supermarket Dante” był częścią światowej prezentacji sztuki współczesnej w Fundacao Progresso w Rio de Janeiro.

Prowadził również wykłady na wielu uniwersytetach i uczelniach świata; od Canterbury University w Nowej Zelandii, poprzez Harvard i Berkeley w USA, po Uniwersytet w Pizie

i Akademię Sztuk Pięknych w Rzymie. Jest członkiem Amerykańskiej Gildii Reżyserów oraz Amerykańskiej Akademii Filmowej przyznającej Oscary.

Więcej informacji na stronie: www.lechmajewski.art.pl

Filmografia:

Rycerz (1980); Lot świerkowej gęsi (1986); Więzień Rio (1988); Ewangelia według Harry’ego (1992); Basquiat (scenariusz, producent, 1996); Pokój saren (1997); Wojaczek (1999); Angelus (2001); Ogród rozkoszy ziemskich (2004); Szklane usta (2006); Młyn i Krzyż (2010); Onirica (2015).

Książki:

Powieści: Kasztanaja (1981), Szczury Manhattanu (1993), Pielgrzymka do grobu Brigitte Bardot Cudownej (1996), Metafizyka (2002), Hipnotyzer (2003), Manhattan Babilon (2015).

Tomiki poetyckie: Baśnie z tysiąca nocy i jednego miasta (1977), Poszukiwanie rajtu (1978), Mieszkanie (1981), Muzeum mojej nędzy (1997), Święty Sebastian (1998).

Eseje: Asa Nisi Masa - Magia w 8 i 1/2 Felliniego (1994), Oficjalne Centrum Świata (1998).